

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3123/2021
22.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Перић, адвокат из ..., против тужених ББ, малолетног ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Зоран Живановић, адвокат из ..., ГГ и ДД, обе из ..., чији је заједнички пуномоћник Мирјана Глигоријевић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужених ББ и малолетног ВВ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4949/20 од 01.10.2020. године, у седници одржаној дана 22.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених ББ и малолетног ВВ, обоје из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4949/20 од 01.10.2020. године, у делу који се на њих односи.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 751/12 од 10.02.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе извршено поднеском од 23.05.2019. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилца на основу стицања заједничке имовине са покојним ЋЋ, власник 1/3 идеалних делова породичне стамбене зграде у улици ... број ... у ..., које се састоји од трособног стана у приземљу, површине 76м², саграђене на кп.бр. ... К.О. ..., уписане у лист непокретности број ... К.О. ...; ванкњижни власник 1/6 идеалних делова пословног простора опредељеног као стан број ... који се налази у приземљу зграде за колективно становање изграђене без одобрења за изградњу у улици ... бр. ... у ..., на кп.бр. .../... К.О. ..., а који се по захтеву за легализацију води код Секретаријата за послове озакоњења објекта поступак под бројем XXXI-09 број 351.21-83403 у ком поступку је по пројекту изведеног објекта описан као једнособан стан број ... у укупној површини од 33,39 м², а састоји се од улаза, купатила, кухиње и дневне собе у објекту „А“; ванкњижни власник 1/303 идеалних делова непокретности у улици ... број ..., постојеће на кп.бр. .../... описаној као ЗК тело II уписано у ЗКУЛ број ... КО ..., што су тужени дужни да признају и трпе да тужилца ово своје право упише у јавне књиге. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилце у делу којим је тражено да суд утврди да је по основу стицања заједничке имовине са покојним ЋЋ тужилца власник преко досуђеног удела од 1/3 а до траженог удела од 1/2 на породичној стамбеној згради у улици ... број

... у ..., која се састоји од трособног стана у призмењу површине 76м², саграђеној на кат. парцели број ... К.О. ... и уписан у лист непокретности број ... К.О. Ванкњижни власник преко досуђеног удела од 1/6 а до траженог удела од 1/4 на пословном простору опредељеном као стан број ..., који се налази у приземљу зграде за колективно становање изграђене без одобрења за изградњу у улици ... број ... у ..., саграђене на кп.бр. .../... К.О. ..., за коју се по захтеву за легализацију води код Секретаријата за послове озакоњења објекта поступак под бројем XXXI-09 број 351.21-83403 у ком поступку је по пројекту изведеног објекта описан као једнособан стан број ... у укупној површини од 33,39 м², а састоји се од улаза, купатила, кухиње и дневне собе у објекту „А“; ванкњижни власник преко досуђеног удела од 1/303 а до траженог удела од 1/202 на непокретности у улици ... број ..., постојеће на кп.бр. .../... описаној као ЗК тело II уписано у ЗКУЛ број ... КО ..., као и у делу у којем је тражено да суд утврди да тужила има право на 1/2 новчано потраживање у износу од 50.000 евра по предуговору закљученом дана 04.02.2009. године између покојног ЂЂ и ЕЕ; да тужила има право на 1/2 новчаних средстава на динарским и девизним рачунима покојног ЂЂ у „...“ А.Д. Београд, „...“ А.Д., „...“ А.Д., „...“ А.Д., „...“ А.Д. Београд, „...“ А.Д., „...“ А.Д., „...“ А.Д., „...“ А.Д. и „...“; да тужила има право на 1/2 садржине сефа коју је покојни ЂЂ имао код „...“ А.Д. Београд, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу у ком је тражено да суд утврди да је, по основу стицања заједничке имовине са покојним ЂЂ, тужила власник путничког моторног возила „...“ број шасије, број мотора ..., регистарске ознаке ... -... као и предлог тужиле којим је тражила да суд одреди привремену меру забране отуђења и оптерећења наведеног путничког моторног возила. Ставом петим изреке, одбијен је предлог тужиле којим је тражила да суд одреди привремену меру забране отуђења и оптерећења непокретности у улици ... број ..., трособног стана у улици ... број .../..., куће у улици ... број ... и стамбене зграде у улици ... број Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 4949/20 од 01.10.2020. године, одбио као неосноване жалбе тужиле и жалбе прво и друготужених па је потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 751/12 од 10.02.2020. године у ставовима другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ББ и малолетни ВВ су изјавили благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је доставила одговор на ревизију горе наведених тужених, а трошкове поступка по ревизији није тражила.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 399. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 125/04 и 119/09) на чију примену упућује одредба члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су наводи ревизије ревидената о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка прописаној одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП-а пошто

побијана одлука нема недостатке прописане том одредбом Закона, због којих се не би могла да испита. Ревиденти такође неосновано у ревизији указују на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 1, у вези одредбе члана 223. и 224. ЗПП, учињену у поступку пред другостепеним судом, имајући у виду да је другостепени суд побијану пресуду донео без расправе, на основу чињеничног стања које је утврдио првостепени суд.

Према чињеничном стању на којем је заснована побијана одлука тужиља је са покојним ЂЂ, који је био супружник тужене ББ и отац осталих тужених, прво засновала ванбрачну заједницу године 1992. године а потом и брачну заједницу 1996. године. Тужена, ГГ и ДД, њихова деца, рођене су ... године, а заједница живота њихових родитеља престала је у августу месецу 2008. године. док је брак разведен правноснажном пресудом која је донета дана 01.04.2010. године. Покојни ЂЂ је тужену ББ упознао у септембру 2008. године и са њом засновао заједницу живота септембра 2009. године. Потом су закључили брак из ког имају малолетног сина, туженог малолетног ВВ. ЂЂ је преминуо дана 23.08.2011. године. Током трајања заједнице живота тужиље и покојног ЂЂ, обоје су били запослени, тако што је тужиља радила као ... док је покојни ЂЂ радио у Потом су заједно трговали ... на више ... на различитим локацијама, а почев од 1998. године, отворили су ... на пијаци „...“. После неког времена ... је адаптирана па је радила као ... у ком су заједно пословали тужиља и покојни ЂЂ. Локал је затворен током 2002. године, па се тужиља запослила у ... а сада покојни ЂЂ у ... „...“. Тужиља и покојни ЂЂ су подједнако учествовали у вођењу послова и домаћинства, старању о деци и старању о имовини. У почетку заједнице њиховог живота, становали су у стану ЂЂ тетке, а потом су се преселили у породичну кућу ЂЂ родитеља, у улици ... где су, у таванском простору, адаптирали гарсоњеру. У марту месецу 2003. године, тужиља и покојни ЂЂ су ангажовали ЖЖ па су од средстава остварених од локала на пијаци „...“, затим од продаје ½ локала на гробљу „...“ и продаје аутомобила „...“, обоје финансирали радове на проширењу гарсоњере у улици ... и њено опремање тако што су у поткровљу изградили стан површине око 100м². Дана 13.04.2006. године тужиочеви мајка и брат су дали сагласност покојном ЂЂ да може да на кат. парцели у улици ... број .../..., догради на постојећи, односно сагради стамбени објекат намењен за индивидуалну изградњу, па је постојећи објекат проширен и изведена надоградња два спрата и поткровља, тако што је направљен објекат од укупно 14 станова које је изградио ЖЖ. Средства за извођење грубих радова обезбеђена су продајом стана број ... и стана број ... а даљи радови су финансирани од средстава добијених продајом стана број Половину средстава за изградњу објекта је обезбедио ЖЖ. Радови су трајали до краја 2007. године а први стан је продат 2008. године, након чега су продати сви станови и локали који су припадали покојном ЂЂ и ЖЖ, осим локала у приземљу. ЂЂ и ЖЖ су, по уговору закљученим дана 29.10.2008.године, купили нову локацију за градњу куће у улици ... број ... за купопродајну цену од 150.000 евра. Цена је исплаћена из заједничке добити остварене продајом станова у ... улици, а купљена је само на ЂЂ име, уз договор да се кућа сруши и да се на том месту сагради нови објекат до чега касније није дошло, јер Општина није издала дозволу за градњу. Као носилац права коришћења на градском грађевинском земљишту кп.бр. ... у улици ... број ..., уписан је ЂЂ који је уједно и власник породичне стамбене зграде постојеће на тој парцели са обимом удела од 1/1.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, правилном применом материјалног права закључили да тужиља

има право на удео у стицању предметних непокретности јер је током трајања заједничког живота у браку тужиле и покојног ЋЋ дошло до знатног увећања вредности његове посебне имовине, реконструкцијом и изградњом на овој посебној имовини.

Посебна имовина је, одредбом члана 168. став 1.Породичног закона , прописана као имовина коју је супружник стекао пре склапања брака.

Одредбом члана 170. став 2. ЗПП-а прописано је да ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на удео у тој имовини сразмерно свом доприносу.

У конкретном случају, реконструкцијом и изградњом на посебној имовини бившег супружника тужиле током трајања њиховог заједничког живота у браку, стечене су односно увећана је вредност предметних непокретности, па тужиле има право на удео у тој имовини, који су нижестепени судови правилно утврдили сразмерно доприносу тужиле њеном стицању. Супружници су заједничким радом и улагањем у непокретност у улици ... у ..., која је посебна имовина покојног ЋЋ, остварили новчана средства која су потом улагали у куповину других непокретности које су предмет ове парнице. У тој ситуацији су нижестепени судови правилно, при одлучивању о сразмери доприноса тужиле стицању предметне имовине, односно њеном уделу у стицању, имали у виду чињеницу да је посебна имовина покојног ЋЋ представљала базу од које је даље стварана њихова заједничка имовина. Због тога су правилно о уделу тужиле одлучили претходним урачунавањем посебне имовине у удео покојног ЋЋ, док се у односу на имовину коју су бивши супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку примењује претпоставка о једнаким уделима, сходно одредби члана 180. став 2. Породичног закона.

Неосновани су наводи ревизије ревидената о томе да нису утврђене битне чињенице о доприносу тужиле увећању посебне имовине покојног ЋЋ и да је првостепени суд имао овлашћење да, без обзира што странке то нису предлагале, одреди вештачење, по службеној дужности, како би тачно утврдио чињенице значајне за утврђење посебне, односно заједничке брачне имовине која је предмет спора. Супротно томе, одредбом члана 7. став 2. ПП-а, прописано је да суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених и изведених доказа. Сходно ставу трећем те одредбе Закона, суд је изузетно овлашћен да утврди и чињенице које странке нису изнеле и изведе доказе које странке нису предложиле, ако из резултата расправљања и доказивања произлази да странке располажу захтевима којима не могу располагати (члан 3. став 3), или кад је то посебним прописима предвиђено, што овде није случај. На основу изведених доказа и утврђеног чињеничног стања произлази да су тужиле и покојни ЋЋ, својим радом у току заједнице живота у браку, подједнако допринели увећању посебне имовине покојног ЋЋ. Тужени на којима је био терет доказивања већег удела њиховог правног претходника, сходно одредби члана 231. став 3. ЗПП-а, ту чињеницу нису доказали. С тим у вези, на основу одредбе члана 398. став 2. ЗПП, ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 405. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић